

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Assertio Omnium Articvlorvm M. Lvtheri, Per Bvllam Leonis X. Novissimam Damnatorvm

Luther, Martin

[Basel], 1521

VD16 L 3876

Qvintvs. Tres esse partes poenite[n]tiaae, Contritionem, Confessionem,
Satisfactionem, no[n] est fundatum in sacra scriptura, nec in antiquis
sanctis doctoribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33308

MAR. LVTHERI ASSERTIO.

quem neq; asserui. Nunc autem assero & ipsam ex præcedentibus infero & probō. Cum enim Ioannes Apostolus uere dicat: Timor pœnam habet, & timorem non expellet nisi perfecta charitas, ut idem dicit, clarum arbitror hinc fieri, timorem esse in imperfecta charitate, quæ eum expellere nequit: Hoc autē uitiū charitatis (sicut Aug. appellat) quid est aliud quam fomes & residuum originalis peccati, quod hominem priuauit a recta, secunda, & perfecta charitate dei. Quare uerū est, imperfectā charitatem impedimēto esse ad introitū regni, ppter uitiū q̄ imperfecta est. Et scio aduersarios nihil habere qd̄ cōtra dicant, nisi suas opiniones sine ulla autoritate scripturæ.

Timor est ig
imperfecta
charitate.

Quis ergo iam neget, timorem istum pœnā habētem, posse uere purgatorium esse solum, cum non sit maior pœna spiritus nostri, quam fuga & pauor; nisi quis contra oīm sensum sapere uelit. Et scriptura paucis locis ignem, frequentissime autem pauorem tribuit dānatis & impijs, ut psal. ij. Tunc loquetur ad eos in ira sua, & in furore suo conturbabit eos. Et omnes fatētur faciem iudicis Christi fortius torturam impios, quam ipsum ignem inferni. Iam cum ipsimet fateantur, Animas nō ab igne, sed in igne pati, quam possunt aliam pœnam dare, quam fugam & horrorem; Sed secure ipsi sic opinantur de rebus, quarum nihil unquam gustauerunt & cognouerunt, ideo prompte damnant aliena. Ego autem nitor uel uni autoritati Ioannis, qui timori pœnam, & timorem dat imperfectæ charitati, Si tantū & ipsi pro sua sententia adduxerint scripturæ, paratus ero doceri.

Timor, anti
m pœnam
gna.

QVINTVS.

Tres esse partes pœnitentiæ, Contritionem, Confessionem, Satisfactionem, nō est fundatum in sacra scriptura, nec in antiquis sanctis doctoribus.

D d ij Malitiose

ARTICVLORVM DAMNATORVM

Satisfactio
nē Canonum
negauit.

Satisfactio non fiet

Maliciose hunc articulum congerunt. Non enim negauit contritionem & confessionem, sicut tamen sonat articulus, & ipsi uideri se talia docuisse uolunt, sed satisfactionem negauit, qualem ipsi docent, quod mihi non erit difficile probare. Ostendant si possunt, ubi in tota scriptura unus apex aut iota scribatur, pro peccato mortali uno debere satisfieri septem annis: dicant ubi pro differētibz peccatis, differentes pœnas statuāt Christus & Apostoli: Nonne hæc omnia sunt postea inuenta ab Episcopis: immoderant unū ex antiquis patribz, in q̄ legatur quadragesimæ, septemæ & similia: ubi fecerint libēs reuocabo.

ut dicitur
in scripturis

Legimus sane multos a deo ppter peccatū castigatos, ut Dauid, Mosen, Aaron, Mariam, populum Israel, & aliquos eorum, quos Christus in Euangelio curauit. Et. i. Cor. xj. Multi infirmi inter uos & dormiūt multi. Sed hæc non erat satisfactio quam isti docēt, scilicet remissibilem per clauēs. Ita & modo multos punit deus pro peccatis, quas pœnas tamē Ecclesia non potest auferre per clauēs.

Arbitraria satisfactio.

Quare uerum dixi arbitrariam istam satisfactionem, nec in scripturis nec patribz inueniri, inueniri autē pœnam irremissibilem a deo impositam. ut psalmo. lxxxviii. dicit: Visitabo in uirga iniquitates eorum, & in uerberibus hominum peccata eorum.

Culpa laxat non satisfactio

Nota

Dicent forte relictum arbitrio Ecclesiæ taxandam pœnam pro peccatis. Respondeo, hoc iam nō est scripturas, sed propriam sententiam afferre: Probetur, quo loco Christus hoc arbitrium reliquerit Ecclesiæ: tibi enim non credo. Nam ubi dicit: Quodcūq; ligaueris &c. magis ad culpam quam ad satisfactionem pertinet. Culpa enim ligari & solui proprie dicitur, non confessio aut satisfactio. Ita & illud: Quorum remisistis peccata, remittuntur eis. Alioquin dicere debuit: Quorū remisistis satisfactiones remittuntur

remittuntur eis. Quare, diuinitus aut nulla est satisfactio, aut remitti humanitus non potest.

Hoc libens concesserim, quod Ecclesia mater, pio affectu præuentura manu dei, castigat filios suos satisfactio- nibus quibusdam, ne incurrat flagella dei, sicut Niniuitæ operibus suis spontaneis præuenerunt iudicium dei. Hæc pœna quidem est arbitraria non in totum ut illi uolunt, sed tamen necessaria. At nostri indulgentiarum etiam contra Ecclesiam asserunt remitti penitus omnem satisfactionem, etiam a iusticia diuina requisitam, quod est erroneum & impium; Nam aut nos aut homines aut deus punit peccata, quod illi per indulgentias tollunt omnino. Contra hanc eorum fictam & falsam satisfactionem, quam & solam habent, ego pugnaui, quam ideo solum finxerunt, ut lucra sua auerent, & homines exhaurirent, fallerent ac perderent, cum si essent pii pastores, potius imposerent pœnas, & Ecclesie exemplo præuenirent deum, sicut Moses cum præuenit occidendo filios Israel, propter peccatum uituli aurei. Optimum autem fuerit, si nos ipsos puniremus, hoc autem facimus, quando ex toto corde uitam totam mutamus, hac enim pœnitentia & satisfactioe deus contentus est, quantum probant scripturæ sanctæ, & præsertim Ioannes Baptista Luce. iij. Sic. j. Cor. xj. Si nos ipsos iudicauerimus, non utique iudicemur a domino, cum autem iudicamur a domino, corripimur, ut non cum hoc mundo damnemur. Ecce pœna & correptio prorsus irremissibilis, quæ a deo imponitur & exigitur.

Vehementer autem odi & sublatum uellem hoc uocabulum satisfactio, quod non modo in scripturis non inuenitur, sed & periculosum habet sensum, quasi deo quæquam possit pro ullo peccato satisfacere, cum gratis ille ignoscat omnia. Deinde occasio fuit, ut e salutari pœnitentiæ reme-
Dd iij dio

Indulgentiarum omnia remittunt.

Contra indulgentias inuenerunt

Imponendæ sunt pœnæ potius quam indulgentiæ.

Optima pœnitentia

Satisfactio nouum uocabulum.

ARTICVLORVM DAMNATORVM

Nota.

dio, nundinas facerēt. Vellem magis ut disciplina, castigatio, uisitatio, correptio, aut alio quoquam scripturę sanctę uocabulo nominaretur, quo significaretur non esse remissibile, sicut reuera remissibilis non est, disciplinā domini, multo minus uēdibilis & cauponabilis aliqñ crederetur, sicut hodie uidemus fieri, cōficta ista noua satisfactione, qua plenarie remittitur; cum talis (ut dixi) esse non possit, nedum poenitentię tertia pars censerī debeat. Vnde in sermone meo uernaculo insigniter adieci, non esse istas tres partes poenitentię, ut ipsi morem habent de eis loqui, semper enim uolui exceptam disciplinam domini, quam esse negaui ab ullo remissibilem, sed tantum imponibilem, ideo aliam necessario fore & nusquam descriptam, quam illi satisfactionem docent, tota in manu Papę positam, etiam inuita iusticia diuina.

Disciplina
dñi irremissi-
bilis ab ho-
mine.

SEXTVS.

Contritio, quę paratur per discussionem, collectionem & detestationem peccatorum, qua quis recogitat annos suos in amaritudine animę suę, ponderando peccatorum grauitatem, multitudinem, foeditatem, amissionē æternę beatitudinis & acquisitionem æternę damnationis: Hęc contritio facit hypocritam, immo magis peccatorem.

Quamuis hanc conclusionem etiam Cassianus doceat, & sensus communis omniū ita in se experiatur, ut superfluum sit probari eam, tamen ut obstruatur os loquētiū iniqua, scripturas dei consulamus.

nota
In charitate
dei, fiat cōtri-
tio uera.

Primum hoc nemo negabit, Contritionem quantum libet magnam, nisi fiat amore iusticię, & (ut ipsimet dicunt) in charitate dei, non est uera, sed simulata; Omnia enim